

Izhaja trikrat na teden
vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto
za Ameriko (izven
Chicago) \$3.00. Za
Evropo \$3.50. Za Chi-
cago \$3.50.

Issued tri-weekly
every Tuesday,
Thursday and
Saturday.

Subscription for U-
nited States (except
Chicago) per year
\$3.00, for Europe \$3.
50. For City of Chi-
cago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 8.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 19. JANUARJA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

KAJ BODO NAPRAVILI PREMOGARJI IN NJIH DELODA- JALCI.

Pogodba med premogarji in posestniki premogovnikov poteče prihodnjo spomlad 1. aprila.

Kako se bodo pobotali?

Indianapolis, Ind., 17. jan. — Pri bližnjem 400 sto-tisoč premogarjev, ki dela na mehkih premogu, je zanimivosti v pereče vprašanje, kako bo izteklo pogajanje med njimi in delodajalci, ki se bo v kratkem pričelo. To vprašanje obsega nad dvajset držav.

V raznih krogih se sliši, da delodajalci nočejo slišati ničesar o vzhodni plačevalni tabeli, za katero se mislijo zavzeti unijski voditelji Združenih premogarjev. Voditelji premogarjev izdelujejo svoje načrte, ki jih bodo v kratkem predložili vsem lastnikom premogorovov. Javnost slutiti že vnaprej, da se lastniki pripravljajo na boj, ter da na vsak način hočejo zmanjšati premogarjem plače. Premogarji, ki se jih zatira in povsod odrija od pravic je pa tudi gotovo, da ne bodo ostali mirni in vsled tega upravičeno lahko pričakujemo, premogarske stavke prihodnjo spomlad.

Nekoliko namigovanja lastnikov se že vidi, da so pripravljeni vstrajati za zmanjšane plače. To pogreva jo stem, češ, mi smo primorani znižati cene premogu, vse gre doli, tako mora tudi premog, vendar preje je nam to ne moremo storiti, dokler mi ne bomo plačevali nižjih cen za proizvodnjo. Tega pa lastniki ne povedo, da so njih premogorovi obratovali v preteklem letu komaj ali pa še ne polovico delovnega časa. Dajte premogarjem primeren stalni vsakdanji zaslužek, pa ne bojo protestirali proti primerni uvedbi plač. Ako pa premogar dela samo en ali dva dni v tednu, je pa gotovo, da si mora zaslužiti tedaj toliko, da se bo pošteno preživljal, kajti krasti nesme, zastoj ničesar ne dobi, kako naj pa potem živi? Od samega zraka nemo re, to je gotovo! In vsled tega imajo premogarji popolnoma prav, da se branijo odločno napram lastnikom. Čudno res, da kapitalisti vedno mislijo, da morajo vsa bremena nositi delavni sloji, sami pa sede na milijonih!

Vlak za zemljo in vodo. Pred kratkim so preizkušali v Belgiji vlak, ki more voziti tudi po vodi ter je določen za kraje, kjer je dosti jezer in rek. Vlak je naročen za belgijsko kolonijo Kongo (Afrika) ter sestoji iz lokomotive in par voz. Cel vlak more prepeljati okoli 30 ton bremena. Pri poizkusu, ki se je vršil na progi Petit — Villebroech, se je zelo lepo videlo, kako vozi vlak napreje po tračnicah, ki so se končavale v vodi. Vlak je zavozil v vodo z zmanjšano hitrostjo in je plul naprej kot ladja. Na lokomotivi se nahajajo vijaki, ki gonijo vlak po vodi.

HARDING ZA POMOČ FARMARJEM.

Washington, D. C., 17. jan. — Po dolgem posvetovanju s senatorjoma Kellogom iz Minnesote in z Kenyonom senatorjem iz Države Iowa, je danes predsednik Harding sklenil pomagati farmarjem, ki jih je sedajna poveljska doba spravila v skrajno slabi položaj. Imenoval je že posebni odbor, ki bo organiziral posebni državni finančni sklad, iz katerega si bojo farmarji lahko izposojevali potrebni denar, na zelo lahke obroke.

Kakor je sedaj razvidno, so bili krivi razni spekulanti na Wall Streetu, da si ameriški farmar ni mogel izposoditi potrebnega denarja. Razkrinkano je, da je bil organiziran poseben "block", ki je oviral vsako gibanje, ki bilo v korist farmarja. Po manjših farmarskih naselbinah so zapirali banke vsled tega, ker niso dobile denarja od večjih zavodov na razpolago, da bi ga posodili potrebnim farmarjem, da bi ga rabili pri svojem gospodarstvu. Zato so pa pridno skrbeli denarni mogotci na Wall Streetu.

Sedaj, ko je vladna uprava v Washingtonu sama zapazila, da se godi američkemu srednjim in manjšim farmarjem neznosna krivica, ki jih ujeta, kakor črv in brezštevila tira v obup in unič, je prišla do zaključka, da jim je treba pomagati, kar bi morala storiti že najmanj pred enim letom. Uradniki v Washingtonu se sedaj izgovarjajo, češ mi nismo videli situacije natančno, bili smo preobloženi z drugimi bolj potrebnimi delom, zato se je to tudi prezrlo. Resnica pa je, da denarni mogotci so vse to prav dobro videli, le spekulirali so, namreč, farmarja so hoteli spraviti v stisko, da bi mu potem lahko diktirali odušne posojilne pogoje z visokimi obrestmi. Kratko, ovco so hoteli do čiste ostriči!

"KENTUCKY" BODO POTO- PILI.

Ker morajo Združene države zmanjšati število bojnih ladij, predlaga mornariški urad, naj bi se bojna ladja "Kentucky" peljala v spremstvu vseh bojnih ladij na visoke morje okrašena s zastavami in naj bi se tam potopila. Vlada baje soglašala s tem načrtom. — Ali ni sramota, da bodo v morje potopili toliko milijonov? Ali bi se ne dalo te ladije predelati z majhnimi stroški in bi bila porabna za kaj drugega? Ali bi se naj pa vsaj starinarju prodalo kot staro železo. Sedanji voditelji raznih vlad so pa res vedno bolj in bolj udarjeni s slepoto. Predobro so plačani, da ne vidijo, koliko revežev strada.

VOJAŠKI "BONUS."

Vedno bolj se širi pritrdjevanje misli, naj bi se vojaški bonus pokrtil z dolgovi, katere dolgujejo evropske velesile Ameriki.

NESOGLASJE MED SE- NATOM IN RAZORO- ŽEVALNO KON- FERENCO.

Zahteva Združenih Držav prezrta. Japonski zahtevi se ugodilo.

Washington, D. C., 18. jan. — Kongres Združenih Držav nesoglašal z razoroževalno konferenco zaveznikov v Washingtonu, glede resolucije, ki so jo odobrili na včerajšnji konferenčni seji. Ta resolucija naravnost jemlje Kitajski vladi vso pravico pri carinski upravi. Ko je kongres izvedel o sklepu in odobritvi te resolucije, se je iz kongresne zbornice odločno protestiralo, da bi Združene Države sodelovale pri takih sklepih, ki na neupravičen način jemlje suvereno pravico Kitajski pri njeni carinski postavi.

Konferenca je baje prezrla zahtevo ameriškega kongresa in je dovolila Japonski vse, kar zahteva na Kitajskem. Kitajski vladi je dovoljeno le pobirati 5 odstotkov carine od uvoza, bodisi potrebnih ali nepotrebnih stvari. Resolucija sicer določa, vendar nekako negotovo, da v izvanrednih slučajih ima Kitajska pravico kolektirati nadaljne 2 in pol odstotka pristranske ali izvanredne carine. Ameriški predlog, ki je naglašal da se mora pustiti Kitajski v tem oziru več svobode in da so, upravičeni do 12 odstotkov carine v zmislu poštenosti in pravice je bil prezrt in zavrnjen. Raditega je senat Združenih Držav sklenil naslednjo resolucijo:

"Bodi sklenjeno, da se bo razumelo da senat Združenih Držav v zmislu našega tradicionalnega stališča Združenih Držav, ki veleva vzdrževanje od vsakega vmešavanja v notranje zadeve drugih držav in narodov, ne pristaja v tem času na nobeno pogodbo, ki ima opraviti v tem oziru med Kitajsko in Združenimi Državami."

Več senatorjev je poslalo na konferenco svoje osebne proteste, v katerih imenujejo dotično resolucijo, ki jemlje naravnost suvereno pravico Kitajski vladi pri carinski upravi, nepošteno in nepravilno.

NEMČIJA POSLALA 12 MILIJO- NOV.

Nemška vladna banka je poslala na New York Federal Reserve Bank v zlatu okoli 12 milijonov dolarjev. kot delno vojno odškodnino. Omenjena Banka je bila določena od zaveznikov, kamor mora Nemčija vlagati predpisane izplačila za vojne odškodnino. Svota, ki jo bo morala Nemčija plačati zaveznikom v bodočem obroku, je 119 milijonov dolarjev.

KEMAL PAŠA UMORJEN.

Zadnja Londonska poročila naznanjajo, da je turški nacionalistični vodja Kemal Paša umorjen. Bil je radikalen turški nacionalist. Njegov zadnji poraz je prinesel najbrže, kakor se sluti revolto v vrste njegovih pristašev.

JUGOSLOVANSKE NO- VICE.

Božični "dar našemu ljudstvu od vladne večine." Belgrad. — Stranke vladne večine so prav temeljito izrabile božične praznike — ko so poslanci katoliške vere večinoma odšli na svoje domove — in so v zakonodajnem odboru izglasovale zakone, ki bijejo v obraz vsem principom enakopravnosti ter jasno pokazujejo, kaj se je "prečanom" nadejati od nove vlade. Sprejet je bil zakon o davkih na zemljišče in sicer v tem smislu, da se davek na zemljišča v novih krajih povzra za 400 odst., v Srbiji in Črnigori pa bodo še nadalje plačevali predvojno višino davka. Dalje je bil sprejet predlog, da se v novih krajih pobira davek na vojne dobičke tudi za l. 1921. — Član Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec je na tej seji v imenu Jugoslovanskega kluba odločno protestiral, da se na katoliške kakor tudi na pravoslavne praznike, dela. Gotovo je, da bi se poslanci pravoslavne vere najodločnejše uprli proti temu, da bi na pravoslavna praznika odbori delali. Nadalje je izjavil v imenu Jug. kluba, da teh zakonov ne prizna in da bo na seji skupščine proti takemu poslovanju protestiral. Novi čas 291.

"Nepošteno" ravnanje večine. — Belgrad, Jugosl. — Na seji zakonodajnega odbora so zastopniki Jugoslovanskega kluba ostro nastopili proti večini, ki je kršila sklenjeni sporazum. Dogovorjeno je bilo, da se med katoliškimi božičnimi prazniki v odboru ne bodo reševale sporne stvari; kljub temu pa je odbor sklepal o velevažnih zakonih: o znižanju zemljiškega davka v Srbiji in Črni gori, o davku na vojne dobičke in drugih finančnih vprašanjih. Proti takemu postopanju je podal predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec najostrejši protest in rekel, da je bilo to ravnanje nepošteno. Novi čas, 292.

Vojni minister in demokrati. — Belgrad. — Demokrati so v vprašanju vojnega ministra zlezli popolnoma pod klop. Predsednik demokratskega kluba Davidović in minister Pribičević sta šla h kralju in ga prosila oprostjenja, ker je bila demokratska stranka zahtevala odstranitev vojnega ministra Zečevića. Stranka tega nikakor ni storila iz kakega nerazpoloženja nasproti kroni. Kralj je demokrate pokaral. Novi čas, 292.

Pašić in vojna odškodnina. Med številom tistih, ki so prijavili zahtevo po vojni odškodnini v Srbiji, je tudi ministrski predsednik Nikola Pašić. Za razne svoje hiše v Belgradu. Zaječaru in na Kosovu ter za pohištvo in razne dragocenosti zahteva Pašić 1.594.784 dinarjev odškodnine. Seveda ni dvoma, da bo to vsoto tudi dobil, pa naj potem za (Nadaljevanje na 3. str.)

NAJNOVEJŠE VESTI.

INDIJA SE UPIRA.

Delhi, India, 18. jan. — Uradni izkaz lokalne vlade v Delhi izkazuje, da so britske čete, pomorile pri zadnjih nemirih v tem okrožju 2.250 oseb, obojega spola. Poročilo pravi nadalje, da Anglija gospodari z mečem in puško. Zaslisanja ni nobenega, mori se brez vsakega procesa.

HUGHES HOČE IMETI ODPR- TE VRATA.

Po pritisku več kongresnikov in senatorjev je danes Državni tajnik Hughes zahteval v imenu Združenih Držav, da pogajanje med Kitajsko in zavezniki so more vršiti pri odprtih durih. Ako bo razoroževalna konferenca vpoštevala to zahtevo, javnosti še ni znano.

PROTI-AMERIKANSKO GIBA- NJE V PARIZU.

V Parizu se pojavlja anti-amerikansko gibanje, radi preiskave, ki jo vodi senat, glede zavezniškega dolga Ameriki. Senat Združenih Držav vodi preiskavo, ako bo mogoče kdaj povrniti Ameriki to, kar ji zavezniški dolgujejo.

POTRESNI SUNKI V LOS AN- GELES.

Los Angeles, Cal. — Sinoči okoli 8. ure so se čutili tukaj močni potresni sunki, ki so se ponovili devetkrat. Občinstvo je postalo vznemirjeno.

ROPANJE.

Zadnje čase se izvršuje brezštevilno ropov v našem velikem mestu.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

VAŠ DENAR bo na svojem mestu najhitreje, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Dostavimo denar na najbližnjo pošto prejemnika. Izdajamo čeke v kronah in ameriških dolarjih. Pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Ob izidu te številke smo računali za jugoslovanske krone:

500 kron	\$ 2.00
1,000 kron	 3.90
5,000 kron	 19.00
10,000 kron	 37.50

Za italijanske lire:

50 lir	\$ 2.75
100 lir	 5.00
500 lir	 22.75
1000 lir	 45.50

Za nakazila v ameriških dolarjih do \$50.00 računamo po \$1.00. Za večja na kazila računamo po 2. centa od vsakega dolarja.

Vse pošiljateve naslovljajte na:
BANČNI ODDELEK "EDINOST",
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.
Entered as second-class matter October 11, 1910, at the post office at Chicago, Ill.
under the Act of March 3, 1879.

Irska.

Noben narod v Evropi nam Slovincem, zlasti nam katoliškim, ni tako simpatičen, kakor je junaški irski narod, narod svetnikov!

Imamo pač mi v našem narodnem življenju toliko sorodnih točk, ki nas vežejo s tem narodom. Naš koroški apostol Virgilij je bil Irec.

Posebno nas pa veže sorodnost trpljenja. "Socii dolorum" — bratje v trpljenju smo.

Kako smo se zveselili, ko smo izvedeli, da je prišlo končno do nekakega sporazuma med Irci in njih tlačitelji Britanci. Tudi narod sam se je zveselil v prvem trenutku tega, kakor smo čitali v poročilih iz Irske. Irska dobila po tej pogodbi "dominion" vladno, postane "prosta država" v zvezi narodov, ki se imenuje "Britanjsko kraljestvo." Na prvi pogled je to že velikanski uspeh, katerega je ta junaški verni narod dosegel. In izmučena in izkrvavena Irska se je v prvem trenutku, ko se je to izvedelo, oddahnila in začela upati nove upe in nove nade.

Toda kmalu je začela resneje misliti in premišljevat vso situacijo. Pred vsem se je del naroda spomnil, kolikrat v zgodovini je že bil prevaran od te Anglije! Kolikrat je sklepal z njo razne pogodbe in premirja, toda vsikdar je bil prevaran in ostal je suženj nadalje. Nasprotno! Vsaka nova "pogodba" z Anglijo je pomenila še globljo ječo pod kruto nadvlado Anglije. In ta del naroda se je radi tega zbal tudi ne te pogodbe. "Quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentes", so rekli nesrečni Trojanci v starih časih pred Kristusom, ko se jim Grki poslali velikega lesenega konja pred mestna vrata. "Ne vemo, kaj je prav za prav ta konj. Vendar naj bo že karkoli bojmo se Danajcev, če nam tudi darove prinašajo."

In takoj se je začelo v irskem republikanskem parlamentu velik boj za in proti odobritvi mirovne pogodbe. Voditelj republikanske misli je bil dosedanjí predsednik De Valera in voditelj za dominion vladno je bil Griffith, ustanovitelj Sinn Féinerjev, organizacije Ircev, ki si je postavila republiko kot svoj cilj in ideal. Griffith je slednjič zmagal in pogodba je bila odobrena z malo večino niti desetih glasov.

Kdo ima bolj prav, ali De Valera ali Griffith?

De Valera je gotovo dosleden v svojih principih in očevidno dela iz popolnega prepričanja, da je Griffith in njegova večina naredila velikansko napako, ko je pogodbo potrdila. Ko so enkrat tako daleč prišli, da se je začela Anglija že pogajati z Irci, tedaj bi človek pritrtil De Valeri, da je bil sedaj čas, da bi bil cel narod zakričal proti Londonu: "Ali popolno svobodo ali pa nič! Za republikansko obliko vlade smo se borili in to hočemo ali pa še nadalje boj."

Kakor je videti je bil narod pripravljen še nadalje voditi tako odločen boj proti Angliji, kakor do sedaj. Po našem mnenju toraj je naredil Griffith veliko napako, ako ne naravnost narodno izdajstvo, da se je se dal udal in De Valera zasluži vse priznanje za svoje odločno stališče za popolno svobodo, kajti "nobeno vprašanje ni rešeno toliko časa, dokler ni rešeno pravilno."

Griffith na drugi strani se je pa pokazal v čudni luči, ako ga sodimo od daleč. Ali je pri njem govoril angleški denar, s katerim ga je vlada podkupila, da je prodal svoje prepričanje, kar ni izključeno, ali je pa res svoje prepričanje spremenil. Na vsaki način pa je moral vse svoje dosežanje prepričanje pojosti sam. Ustanovil je Sinn Féinersko organizacijo, ki si je napisala na svoj program popolno svobodo ali nič in sicer republikansko obliko vlade. Vodil je boj proti Angliji za ta cilj. Tisoče svojih sorojakov je pogljal v boj, da so izkrvaveli za to idejo. Sedaj na zadnje — se je pa zadovoljil z dominion vladno? — Ali se mi bal kričanja te prelite krvi irskih junakov? Ali ni čul glasu, ki je kričal iz teh številnih grobov?

Morda pa je imel vendar prav, da res ni bilo več nikakega upanja, da bi narod zdaj popolnoma zmagal. Morda je bilo pa vendar bolje, da so se zadovoljili vsaj s koščekom svobode, kakor pa da bi morda ne bili dobili nič!

Težko je soditi!

Prihodnost bo pa pokazala, kdo je imel prav. Vendar eno je gotovo: Irski narod ne bo zadovoljen, dokler ne bo popolnoma prost. Ako so se sedaj udali, udali so se samo začasno. Ne da bi bili zadovoljni z sedanjem rešitvijo svojega uprašanja temveč, da se oddahnejo od tolikega trpljenja in boja pa samo zato — da se prej ko prej pripravijo na drugega hujšega — za končno odločilno zmago.

Ako je to res, potem stvar še ni tako slaba.

Na vsaki način pa želimo iskreno: Irska, Bog te blagoslovi!

Iz slovenskih naselbin.

Cleveland, Ohio. — Zadnjič ste rekli: Le pišite in poročajte, zato imamo časopis, jaz sem to upošteval in evo ga dopis sedaj pa le pritisnite na kolesa, in če bode ta dopis malo predolg tudi ni treba mrmrati kakor miš v moki, in ker sem zakasnil za prvo poročilo vam hočem ob enem poročati o dveh prireditvah, sicer so bile obe izvrstne, obe z polno udeležbo in obe v zadovoljstvo navzočega občinstva.

Na novega leta dan zvečer je priredilo kat. društvo "Orlov" prav veselje in zanimivi večer, če pomislimo daje bil 1. januarij tako neusmiljeno zavrt v oster plašč viharja in snega in je divjal kakor bi bil sam gospodar na cesti; moramo pač biti ponosni daje bila udeležba na ta večer popolna, Knausova dvorana je bila docela polna, igra je bila nad vse zanimiva, stare korenine naših Orlov, kateri so še mojstri izmed Orlov iz stare domovine kot so: Sodnikar, Tomažin, Perpar, in še več drugih so se obnesli prav tako, kot bi isto vsaki dan opravljali, z eno besedo so vsi igralci zadelj svoj ulogo prav naravno tako, da so se gledalci zagledali v naravno življenje nekdanjih dogodkov iz naših pradedov, splošna pohvala in zadovoljnost občinstva je igralce nudila da se bodo zopet zbrali v bližnji priložnosti za nadaljne prireditve na odru in v telovadbi, "Orli le tako z poňosom naprej!"

Dne 8. januarija se je pa vršila "Ofenziva" na pevski društva, poveljnik spoštovani g. Matej Holmer je pripeljal svojo Armado v Grdinovo dvorano bilo jih ni malo, zares mešani zbori, ta armada spada pod ime vsem znano "Lira" kat. pev. društvo, za ta večer je bil odločen obširen program, nič manj, kot 15 pesmi izmed katerih se jih je moralo več ponoviti, nastopilo je: mešani zbori, moški in zopet ženski zbori, sopran, čvetero spevi in drugače, no recimo, da kadar ima poveljnik dovolj armade on lahko razpolaga z njo tako, kakor bolje ugaja in tako seje tudi vršilo, velika dvorana je bila napolnjena občinstva, program krásnih slov. pesmi je privabil vse, užitka vredno denarja za ustopenina je bilo v obilici, kar ni uzadovoljilo lepo petje, je pa nadomestila še naravna in humoristična "Kmečka Svatba" katero so za nameček prav okusno izpeljali. "Lira" nima samo pevcev pač ima tudi igralcev, vrli igrovodja Mr. F. Perme, ki je sam precej humorističen jih zna podkuriti, da nastop izpade vsestransko pogodu.

Tako smo pričeli novo leto z novim življenjem, v prvi vrsti so nas zabavali dve naši katoliški društvi, obe sta izvajevali pri narodu upliv in zaupnost za v bodoče, društvo "Orli" še ne tako v javnosti, kot je vsem znana in priljubljena "Lira", med temi ni razlike, z enim namenom in duhom so vsi za boljše narodno in versko napredno življenje, za ljudsko zabavo in svoj napredek (ali rečeno) zabavajo ljudi in pomagajo sebi za obstanek in zdrževanje svojih društvenih oprav.

Ako pogledamo v notrajnost teh društev in vidimo nekako iste na obeh (sicer ne vse) straneh in vidimo eden in isti cilj in namen, potem moremo reči da: Društvo Lira in Društvo Orel morata skupaj, danes ko vse gleda nato da se organizira in postaja močnejše, da se s tem varuje za svoj obstanek in da lažje napreduje v bodočnosti, moramo to tudi mi vpoštevati, in to še na polju dramatike in petja še toliko bolj, kakor kje drugje, če ni to mogoče vsem društvom je pa naravnost

dolžnost vsaj katoliškim društvom stopiti skupaj, ki so iste v enemu in istemu mestu, da se združimo pred svojim pragom! Lira in Orel se obrnemo in prestopimo prag in je tu zopet doma kat. društvo "Slovenija" Fare Sv. Lovrenca; zakaj še isti ne bi nastopili v skupnem taboru, in ko imamo vso to maso v eni armadi, potem ni dvoma da se dvignimo moralno in dejansko veliko višje, in pokažemo javnosti mnogo več upliva, in pridobimo mnogo več novih članov v svoje vrste; in ali ni res tako? Kaj pravite nato? Ali smo neustrašeni katoliki, da bi se bali pokazati da smo vsaj mi medsebojno enega kalibra in odločnosti? Tu vam je časopis, oglasite se in povejte svoje namene, Cleveland ti si največji; Govori!

Oglesby, Ill. — Le malo je dopisov iz naše naselbine. Gotovo si bode mislili čitatelji, da smo tako zaposleni, da niti peresa nimamo časa prijeti v roke. To ravno ne bo, ali pri nas je vse nekako zaspalo. Dasiravno je predpust in da fantov in deklet se ravno ne manjka, se vendar, vse nekako ogiblje zakonskega jarma. Glavni vzrok je to, ta negotovost, danes imaš delo, jutri ga nimaš. V naših cementarnah se sicer dela za silo. Plače so pa nam že tako ostrigile, da kmalu bomo zaslužili toliko dolarjev, kolikor dni bomo delali. Priloženo Vam pošiljam svoto \$3.00 za naročnino lista Edinosti, katera je ravno sedaj mi potekla. List dobivam redno in se mi jako dopade. Prav izvrstni so Vaši uvodni članki, v katerih vedno poveste golo resnico našim rdečim prenapetjem. Pozdrav! Vaš naročnik.

KRASEN VEČER ZA CHICAŠKO NASELBINO SV. ŠTEFANA.

15. januarij bo zapisan v zgodovini cerkve Sv. Štefana z zlatnimi črkami. Naši fantje: društvo Holy Name Society Juniors so imeli krásno prireditev, ki je nekaj novega ne samo med Slovenci, temveč tudi med drugimi narodi, kar bo pa gotovo našlo obilo posnemovalcev. Za našo naselbino pa pomenja to zopet nov velik korak k boljšim in še bolj prijateljskim razmeram med farani. Za ta večer so namreč naši fantje priredili svojim očetom "očetovski večer" — poučno zabavni večer, ki je imel namen zblížati očete, rojene v starem kraju s sinovi, rojenimi in vzgojenimi tukaj, oboje skupaj pa navdušiti za krepko organizacijo katoliško zavednega elementa župnije in za skupno delo.

Soditi po tej krásno vspeli prireditvi, so naši mladeniči dosegli ta svoj namen in prireditev bo ostala po svojih sadovih in po svojem vplivu trajno v spominu vseh navzočih.

Program je bil jako krásno sestavljen in le škoda, da se radi pomanjkanja časa ni mogel izvesti v celoti, da več govornikov ni prišlo do besede, ki so bili določeni, da bodo kaj povedali.

Slovesne večernice ob pol 8. zvečer so bile jako primeren uvod v celotno prireditev.

Teh večernic so se člani obeh društev možkega in mladeniškega korporativno udeležili. Zbrali so se v cerkveni dvorani in prišli v cerkev v spremstvu strežnikov pod vodstvom svojega maršala Mr. Leo Mladica.

Večernice je imel Rev. Benvenut Winkler O. F. M., ki je po pobožnosti imel kratek nagovor na ude tretjega reda Sv. Frančiška.

Takoj po pobožnosti v cerkvi se je pa napolnila cerkvena dvorana z

možmi in fanti, ženami in dekleti.

Program se je začel z godbo, na glasovir in vijolino. Na glasovir je sviral naš organist Mr. Ivo Račić. Vijolino je mojstersko igral Mr. J. Gorz. Takoj na to je nastopil predsednik H. S. Juniors, mladeniškega društva, Mr. E. Gregorich in v imenu društva prav pristrčno pozdravil navzoče očete in farane ter kratko razložil pomen in namen prireditve. Govoril je najprej slovensko in potem angleško. Takoj za njim je pa nastopil novoizvoljeni predsednik možkega društva H. N. Mr. Mihael Železnikar. Njegov govor je bil nekaj krásnega. Začudili smo se njegovi govorniški zmožnosti, logični izpeljavi misli in idej. V kratkih potezah je naslikal namen in pomen društev H. N. Tri glavne naloge ima naše društvo: 1. Vsak katoliški otrok v katoliško šolo! 2. V vsako katoliško hišo samo katoliški častnik. 3. Vsak katoliški mož in vsak katol. fant v Holy Name društvo. Te tri naloge je primerno pojasnil, da jih je vsakdo moral razumeti.

Za njegovim govorom je sledila kratka igra, ali prizor, ki je imel nazorno pokazati velikansko korist, katero imajo katoliki od Holy Name Society, zlasti od Big Brothers, "Večjih bratov" katerih namen je skrb za zanemarjeno mladino.

Igro je spisal nalašč za to priliko Rev. K. Zakrajšek. Igrali so jo prav lepo Mr. Edward Šinkovec kot Mr. Dolinar, Miss Julia Kočevkar kot Mrs. Dolinar Master Johny Hočevkar kot njiju sin in Mr. Mih. Železnikar kot Mr. Vilman. Do solz so ganili vse navzoče. Posebno obe pesmici "Silver trades" in "Where is my wandering Boy" — ste jako dopadli. Nato je zbor "Adrije" zapel "Naša zvezda" s priznano preciznostjo in točnostjo.

Naš gospod župnik je na to predstavil glavnega govornika v angleščini Dr. Lappa, organizatorja National Welfare Councila, svetovne organizacije katolikov pod vodstvom ameriškega episkopata. Predno ga je pa predstavil povedal mu je, da naša župnija uradno pristopa v National Welfare Council in se pridružuje ostalim ameriškim katolikom, da hoče z njimi delati za skupne koristi naše vere in cerkve. Rekel je med drugim: "V Washingtonu imajo stekleno lečo s tri komolci v premjeru. Ako še skozi to lečo zberemo solnčni žarki na eno točko povzročajo toliko vročino, da stope vsako rudo in vsak kamen. Tako močna je ta vročina, da je niti zmehčati ne morejo. Vsak posamezen človeški razum je kakor solnčni žarek. Ako ti žarki sijajo vsak za se ločeno, je prav majhna toplota. Ako se pa potom kakega društva vsi ti posamezni razumi, vse te posamezne sile združijo in koncentrirajo v eno točko, potem imajo pa tako moč, da vse stope. Ako se katol. Slovenci, ako se pred vsem mi župljani Sv. Štefana tako združimo za eno skupno smer delovanja, bo to moč, ki bo v kratkem stopila ves socijalizem med nami.

(Dalje prihodnjič.)

Chicago, Ill. — Društvo Marije Pomagaj št. 78. KSKJ, v Chicago, bode priredilo tretjo nedeljo v mesecu marcu nadvse krásno in še nikdar v Ameriki igrane igre "Na dan sodbe." Druga društva se prosijo da ne bi na ta dan prirejala kakih prireditev.

Odbor.

Waukegan, Ill. — Igra "Cvrček", ki jo je vprizorilo društvo sv. Štefana iz Chicage zadnjo nedeljo, 15. jan. je izpadla najsijajnejše. Vsak igralec je izvršil svojo ulogo kar najbolje. Dvorana je bila polna nabita in upamo, da je tudi dr. sv. Jožefa št. 53. naredilo sijajen uspeh.

Poročevalec.

PODPIRAJTE MLADINSKE DOGODBOVE.

ALI STE ŽE BILI V ČREVLJARSKI TRGOVINI MR. JOS. PERKOTA, ZA ČASA "VELIKE RAZPRODAJE", KI SE VRŠI TEK OM JANUARJA? IZVANREDNA PRILIKA JE, NE ZAMUDITE JO!

NOVA ŽIVAL.

Humoreska spisal Milčinski.

Moja kuharica Jera je zbolela in šla domov. Ni treba nič misliti, čeprav sem samec. Svoje lastno gospodinjstvo s svojo kuharico imam zgolj zato, ker ljubim pri kosilu se-zute čevlje: drugega veselja itak nimam na svetu. Jera je torej zbolela in šla domov, pa upam, da ni nič nevarnega. Jera je pošteno ženišče, le to slabost ima, da me hoče spitati. Kadar me pride sestra obiskat, učiteljica je tam med dravskimi Poljanci, vsakikrat se ji pohvali: "Naš gospod so se zredili." Drugega programa nima. Meni pa je stvar zelo neljuba; imam tako službo in take stranke, da mi je večkrat izpregovoriti kako resno besedo o zmernosti in varčnosti, sam pa tehtam 85 kil. To je zelo neprilčno. Sicer pa je pridna in skrbna, in predno je odšla domov se zdraviti, se je še sama pobrigala za začasno namestnico.

Nova kuharica, Jerina namestnica, je majhna, tiha in delavna žival. Kako ji je ime, ne vem; povedala mi ga ni, meni pa se ne ljubi jo izpraševati po njem. Vesel sem, da imam doma mir in da mi ni treba govoriti.

Njen pravopis je bolj slab — za-belezuje namreč svoje izdatke. "U-le" je olje, "zile" je zelje, "promp" je krompir in "frtjola" je karfijola ali cvetača. Kuha približno v isti dobroti kakor piše.

Sicer pa je prijazna: pozdravlja me, kadar prihajam domov. Jera ni tega nikdar storila. Morebiti ji je bilo od izpovednika prepovedano.

Bog ve, ali je moja nova žival že kdaj kod drugod kaj kuhala ali sem tako srečen, da uživam prvence njene delovanja na tem polju. Tako se mi zdi, kakor da hodi nova pota in zasleduje slane luže.

Kuha v znamenju slane luže. N. pr.: Siva luža in nevesekaj notri: to je juha. Ali pa luža in v luži plavajo zelena peresca: to je salata.

Ali pa mrko močvirje, plašno zro iz njega nejasna telesa: to je golaž. Enpot je postavila na mizo rjastorjavo lužo s cinki in notri ni bilo ničesar: to je bila bma, pa nisem dognal kaka. Vprašati se mi ni ljubilo: vesel sem, če mi ni treba govoriti.

In vse zasoljeno! Enkrat sem ji rekel: "Slišite, vsako reč preveč solite!"

Zamerila mi ni, le rekla je: "Če ni slano, ni dobro!" In solila je svojo pot naprej.

Je pač individualiteta; kuha, kakor ji velewa srce, ne kakor bi uga-jalo občinstvu!

Tolažim se: Bog ve, čemu je to dobro. Morebiti shujšam, močno bi me veselilo!

Peči tudi ne zna. Njene pečenke so kuhane, blede so in drugega okusa nimajo, nego slane so. Pričnem jesti, pa ne vem, ali je od svinje, od teleta ali od govedine; le toliko vem: za nič je! Lačen grem v posteljo, tega nisem bil vajen.

Pa saj je spanje bolj zdravo, ako želodec ne tišči...

Drugače je pridna, ne morem nič reči. In snažna je. Če pogrinja mizo in zapazi na žlici ali na krožniku madež, recimo od muhe, ročno vzame žlico ali krožnik, dahne na madež in ga odstrga z nohtom.

In varčna je. Rabljene zobotrebe vse zopet nazaj spravi v posodico.

Le zastran hlače se ne spozna. Odtrgal se mi je gumb, prišla ga je, pa ne tja, kjer je manjkal, ampak drugam.

Ne vem, ali tudi drugi ljudje je-do krompirjevo salato s papriko ali je to zgolj osebna niansa moje nove živali. In pa hrenovo omako z graham notri...

Jako malo jem, upam, da izdatno shujšam.

Kako stvar, ne rečem, še skuha tako, kakor kuhajo drugod, n. pr. krompir, jajca; tisto jem. Klobasa pa ji je zadnjič že izpodletela — vsaj za moj subjektivni okus. Svojega okusa seveda ne vsiljujem nikomur, morebiti je bila torej klobasa izborna, le jesti je nisem mogel.

Kombinacije ima moja nova žival čudne ali recimo izvirne, n. pr. mrzla gnjat in zraven žganci z mlekom, ali pa pri govejem mesu za prikuhi hren in salata, ali pa hkratu s praženim krompirjem še krompirjeva salata.

Kakih pet kil, se mi zdi, sem že shujšal. Še za kakih pet bi rad, pa bi bil srečen. Tako si prihranim pot v Rogaško Slatino in stroške. Rajši novi živali par kronic priboljšam k plači...

Opoldne mi je pripravila cvetačo ali "frtjola", kakor ona pravi. Načel sem jo, notri je bil zavrt kucec ali hrošč. Jaz nisem učenjak, zato ne vem povedati, kake vrste je bil ta kucec ali hrošč; okrogel život je imel in precej nog in velik je bil kakor leča. Tfej! Kucec ali hroščev katerekoli vrste ne ljubim v cvetači, jaz ne! Rad upoštevam vsakogar prepričanje in okus, zahtevam pa odločno, da se upošteva tudi moj okus, zlasti med mojimi štirimi stenami! Terorizirati se ne dam po novih potih in ciljih!

Vsaj dva dni ne bom nič jedel! Pa naj bo! Ako se sedaj ne iznebim trebuha, nikoli se ga ne bom.

Dekleta me že gledajo prijazneje, mislim, da se vidim mlajši!

Vražja smola! Moja nova žival mi je zbolela. Zdravnik pravi, da ima strahovito pokvarjen želodec in da mora takoj v bolnico, tam ji bodo, menda želodec obrnili, nanovo tapecirali in zlikali.

Majal je z glavo, očitajoče me je pogledal in me vprašal, s čim sem jo pravzaprav krmil. Glej ga dedca, saj je ona kuhala, ne jaz!

Žal mi je, da me prav sedaj zapušča sredi mojega zdravljenja zoper debelost...

Šel sem na kolodvor, da oddam pismo na prejšnjo kuharico. Jero, kako ji je z zdravjem in kaj misli. Pri tej priliki pa sem se tehtal.

...!!!

Torej tako!

Kaj naj rečem! Vsak človek ima pač svoj dar: temu se vsaka figa izpremeni v balado, drugemu vsak grizljaj, naj je še tako zoprni, v mast! Jaz bi se nemara redil, če ne bi drugega jedel kakor zelene pajke! Devetdeset kil imam! Za pet sem se torej zredil! Pa ob tej hrani!

Obupal bi!

Ali pa se oženil!

Na česti sem srečal gospodično Marijo, všeč mi je, ker je pametna, vse se lahko z njo pomeni.

Potolazila me je. "Debeli ste? Kaj še! Suhi ste!" je rekla. "Saj ste še vedno bolj dolgi kakor široki."

Držala se je čisto modro. Tako prijaznost človeku dobro de.

Njo vzamem!

Kaj sem hotel reči — seveda, če me hoče.

(Nadaljevanje z 1 strani.)

Včeraj so oropali Citizens Trust and Savings Bank in odnesli neznano kam \$40.000. Oblasti se resno belijo glave, odkod da izvirajo ti zločini.

ŽIVEŽ IN STANOVANJA V NEMČIJI SE DRAŽIJO.

Amerikanski potniki, ki prihajajo nazaj iz Evrope izjavljajo, da se v Nemčiji živež in stanovanja stalno vsak mesec podraže za 100 procentov. Navadni delavci so baje zelo prizadeti radi navijanja cen življenjskim potrebščinam in stanovanjam.

IRSKI ŽELEZNIČARJI NE ZASTAVKAJO.

Stavka na katero so se namenili oditi vsi irski železničarji je prestavljena za mesec dni. Voditelji želez-

ničarjev so soglasili v tem, da sedaj je dolžnost vseh slojev delati složno, da se reši ugodno mirovno pogodbo z Angleško. Iz tega je razvidno da irski delavci nimajo med sabo zdradljivih radikalnih elementov.

VELIKI NEMIRI V TEXIA.

Texia, mestu v Texas, so nastali veliki nemiri radi prohibicije, tako da je moral governor Neff proglasiti preki sod za cel okraj.

KUBA NAJAME POSOJILCO.

Državna vlada je dovolila, da sme otok Kuba najeti v Združenih Državah 5. milijonov dolarjev posojila.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje z 1 strani.)

druge oškodovance ostane kaj ali nič. Novi čas 293.

Zahteve Jugoslov. kluba. V imenu Jugoslov. kluba je govoril dr. Hohnjec. Ostro je prijemal vlado, ker se ni potrudila, da bi predložila parlamentu reden celoletni proračun, ampak gospodari s dvanajstina-mi. Vlada potiska parlament v stran in sili v ospredje zakonodajni odbor, ki je le surogat parlamenta. Ministrske krize nastajajo in se rešujejo po ministromaniji in ne po načelih. Govornik je kritiziral našo diplomacijo in zahteval, naj se armada zmanjša. Protestiral je, ker vlada še vedno ni izplačala 20 odstot. odteglja, jev in naglašal, kako nezadovoljnost vzbuja neenako plačevanje uradništva in nesorazmerna razdelitev davkov. Za katoliško cerkev v proračunu ni ničesar predvidenega. Končno je govornik naglasil zahtevo po reviziji ustave in popolni enakopravnosti, ker nas more samo ta pot dovesti do notranjega edinstva. Novi čas, 294.

Kaj sodijo o nas Azijati. — Prijatelj znanega voditelja indskega narodnega gibanja proti Angležem Gandija, musliman Maulna Abdula Misra je angleškemu uradniku, ki mu je dokazoval zvišenost evropske civilizacije nad azijsko, odgovoril: "Kar vi imenujete civilizacijo, to imenujem jaz strup, — kar vi zovete humaniteta, to je zame hinavstvo, — čemur vi pravite pravica, temu jaz pravim laž." Novi čas, 295.

80 milijonov kron je dal poljedelski minister Pucelj zaslužiti onim sedmim veletrgovcem, ki jim je pre-poceni prodal nemške vole. Kmet pa gara in se poti, da spravi tisočak za davke skupaj, dočim "kmetijski" minister kar milijone siplje v žrelo kapitalistov na račun kmetov. Če je in koliko bo dobila samostojna kmetijska stranka od tega dobička, nam žal ni znano.

Breme centralizma. Sloveniji je bilo letos do 10. oktobra predpisano 145 milijonov davkov, štirikrat večji Srbiji s črno goro 149 milijonov, dvakrat večja Hrvatska z bogato Slavonijo pa 167 milijonov. Naš denar gre na jug in drugi žive od njega, mi pa se krivimo pod davčno težo. Vedno bolj čutimo, kaj je centralizem. Tudi samostojneži čutijo razen Pucelja.

Še bo kmet plačeval! Dosedanjih 18 okrajnih glavarstev v Sloveniji bodo razdelili v 51 sreskih načelstev. Treba bo torej 33 novih poslopij samo v Sloveniji, kaj šele drugje. 200 tisoč državnih uradnikov v celih državah se bo na ta način najmanj popetorilo. Te centralistične dobrote so nam poskrbeli samostojneži, policajdemokratje in socialisti. Še bo kmet plačeval!

Državni avtomobili. Samo prometno ministrstvo razpolaga s 55 avtomobili, ki stanejo na leto 400 milijonov kron. Služijo seveda precej v zabavo gospodom. Minister dr. Žerjav je pa predlagal, naj se za zmanjšanje državnih stroškov črtajo še te male doklade, ki jih dobivajo duhovniki in ki znašajo v Sloveniji 2 milijona na leto.

ČE HOČEŠ MIRNO ŽIVETI.

K. Nikdar se ne daj, da bi te razburilo to, kar drugi pravijo o tebi ali tebi. Ljudje navadno govorijo stvari, katerih ne mislijo tako, kakor jih povedo.

In če bi jih tudi? Kaj pa je za to? In če bi tudi mislili, kakor povedo. Ne gre za to, kaj drugi pravijo, temveč, kaj praviš ti!

Ali si že bil pri "ball game" — igri? Si čul kako so gledalci kričali na posamezne igralce? Si čul zabavljice, ki so padale na tega ali onega igralca? In "krasna" imena, katera so dobivali? Pa so se igralci kaj zmenili za vse to kričanje? — Gorje, ko bi se! Pograbili bi "kolčke", s katerim bijejo krogle, pa bi planili na gledalce. Pa so naredili to? Ne! In to bi jim tudi nič ne pomagalo. Ko pa ostanejo mirno dalje pri igri, jih imajo pa vsi gledalci radi in ako koga zadaj-le zmešajo, mu bodo klicali slavo, ako se mu posreči, da dobro igra.

Popolnoma enako je v človeškem življenju. Kakor igralec "ball game" — a smo v našem življenju, ki igramo igro svojega življenja, drugi nas pa gledajo. In kolikor bolj je naše delo javno, toliko bolj smo izpostavljeni kritiki.

Zato sprejmi mirno tudi protivno kritiko, tudi zabavljanje in zmerjanje!! Nič naj te ne moti! Kakor bi ničesar ne čul, delaj dalje svoje delo! Da, kolikor silnejša je kritika, toliko bolj se trudi, da bo tvoje delo boljše in boljše! In tako boš kmalu opazil, da bodo glasovi kritike po-jenjajali, če tudi nikdar ne jenjali, glasovi odobravanja pa naraščali.

Vzemimo, da ti kdo v jezi ali nevoščljivosti zabrusi v obraz kakega prav prozaičnega "osla", ali morda še celo "kronanega osla". — Če te bo ta "osel" razburil, ali nisi v nevarnosti, da bi znal imeti tvoj nasprotnik prav? — Vsaj nevarnosti se boš izpostavil, da bi veljal za takega.

Vzemimo pa, da se ne zmeniš za tega "osla", morda se nasprotniku s kako šaljivo odplačaš, si kaj izgubil? Nič! Nasprotno! Pridobil si!

Vzemimo, da te sodijo po krivem in ti podtikajo namene, katerih nisi nikdar imel.

Se boš zato vjezil? Začel jim dokazovati, da nimajo prav, da ni res, kar trdijo?

To bi bilo jako nespametno! Dosegel bi nasprotno. Vsakdo bi rekel: "Aha, psičku smo na rep stopili, pa je zacvilil!" Vidiš?

Če pa se ne zmeniš za to in delaš dalje še bolj marljivo, se trudiš še bolj za svoje vspehe, boš pa dosegel, da ti bodo vsi ti kritiki preje ali pozneje priznali, da so se zmotili v tebi, da so te slabo sodili.

Le nikdar ne pozabi, da je med "Hozano" cvetne nedelje in "Križaj ga!" velikega petka samo pet dni in med "Križaj ga!" in "Alelujo" pa samo tri!

POIZVEDOVALNI KOTIČEK.

Valley, Wash. — Zakaj neki so ne-katoliški listi veliko ceneji kakor so pa naši katoliški? —

Andrew Salokar.

Odgovor: To je prav lahko razumljivo. Koliko več se kake stvari tiska, toliko ceneji pride en iztis. List, kakor je "Edinost" n. pr. ako se ga tiska samo en tisoč, bi stal morda nekako \$60.00 izdaja. Ako bi izhajal samo enkrat na teden, bi to stalo celo leto nekako \$3.120. Toraj bi moralo teh tisoč naročnikov plačati vsak najmanj štiri dolarje, da bi pokrili vse stroške lista. Ako bi se pa tega lista tiskalo vsake številke morda 5000 iztisov, bi pa to stalo 50.60, temveč komaj kakih \$100 izdaja ali na leto \$5.200. V tem slučaju bi pa \$2 naročnine na leto že popolnoma plačalo tiskovne stroške. Razni amerikanski dnevnikarji imajo po en milijon naročnikov vsaki dan. Tako velikanske liste, po 100 strani

ena številka, lahko dajo za 2c. Vidi-te, to vse naredi veliko število naročnikov. — Po tem si sedaj lahko vsakdo odgovori na zgoranje vprašanje. — Zato, katoliški Slovenci, ako hočete imeti svoje liste tako ceno, kakor so protikatoliški ali še ceneje, samo eno je potreba, da greste pridno na agitacijo in jih širite. Kolikor več naročnikov kdo dobi za list, toliko bolj mu s tem znižuje tudi ceno. Vzemimo, da bi se "Edinosti" tiskalo deset tisoč vsake številke, dali bi prav lahko številko po 1c ali letno za \$1.50 za trikratno tedensko izdajo. — Toda saj veste, dragi rojaki, kakšne so razmere med nami ameriškimi Slovenci. Saj se dobe še katoliške hiše, ki se ne zavedajo svoje dolžnosti naročati katoliške liste? Našli boste tam vse druge, samo katoliškega ne. In če jih vprašate zakaj nimajo katoliških listov, Vam bodo pa odgovorili, da zato ker so predragi. Ne vedo pa, da so ti listi ravno za to dražji, ker je toliko takih-le nezavednih katoliških družin med nami. Meji tem ko pa pri nekakoliških družinah nikdar in nikjer ne boste dobili kakih katoliških listov. Zato je za protikatoliške liste lahko! Podpirajo jih nekatoliki, odpadniki in pa še katoliki. Mi moremo pa računati samo na podporo katolikov, pa še pri teh le na najbolj zavedne. Kaj čuda, da nas narod ne podpira tako, kakor podpira protikatoliške. — Dal Bog, da bi se nam posrečilo hitreje probujati katoliško zavest, potem bodo pa vaši katoliški listi hitreje nasredovali. Naši listi rastejo, kakor raste katol. zavednost. Dokler bo ta majhna, bodo tudi katol. listi majhni pa — dragi.

NAROČNIKI "EDINOSTI" POZOR!

Prosimo vse naše naročnike, da v slučaju preselitve nam takoj naznajo svoj novi naslov. Poleg novega pošljite nam tudi svoj stari naslov, stem nam prihranite mnogo nepotrebnega dela.

Mi želimo vsakemu naročniku dostaviti vsako številko našega lista. Velikokrat se pa kdo oglasi, čez mesec dni po svoji preselitvi in se pritožuje da lista ni dobival in seveda pri tem pozabi, da nam ni naznanil svojega novega naslova. Zato je važno za nas i vas, da nam takoj naznanite svoj novi naslov, kadar se preselite in vam bomo dostavili vsako številko našega lista.

Uprava "Edinosti."

KOLENDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih naselbin kakor tudi številne slike krasijo delo. Kalendar Ave Maria stane s poštino samo 60c, za v stari kraj 75c.

Kalendar dobite pri katerikoli kal-nemu zastopniku ali pa pišite na:

"Edinost," 1849 W. 22 Street, Chicago, Ill.

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevevodja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaefer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

revske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer. Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

Zdaj pa povzdigne imperator svoj glas in pravi: "Mislim, da nas bo vse veselilo slišati, kaj da nam ima naš Dionizij Atenjan povedati.

Tiho pritrdjevanje se je slišalo od vseh strani. Avgust začne:

"V tvojem zistemu, moj Atenjan, sta posebno dve točki. Te dve zagovarjati z trdnimi in neovrgljivimi dokazi, bi te silno rad poslušal. Kakor naš veliki Cicero, zametuješ popolnoma in a priori obstoj in mogočnost več bogov — kar očitno nasprotuje vsem znanim verskim zistemom. Praviš: samo en Bog je; bog, ki je v nekem gotovem času začel biti bog, sploh ne more biti Bog in da je najvišje bitje, ki se ti edino zdi vredno imena Boga, vzrok, stvarnik in delivec vseh drugih stvari, ne da bi s svoje strani od katerega koli drugega bitja le kaj sprejel, ali sprejeti mogel, ker ima sam v sebi vsega v izobilju. — Predstavljaš nam svojega Boga, kakor breztelesno bitje, bitje, ki je zgolj duh, polno svetosti, to se pravi: bitje polno dobrotljivosti. Praviš nadalje, da zanj ni nobene meje ne v mogočnosti, ne v znanju, ker mora biti v vseh stvarih popolnost sama, da sploh more biti Bog. V istem času zametuješ nazor, ki je izražen v nekaterih zistemih tvoje domovine: da je namreč ta edini Bog duša vsega tega vidnega vesoljstva in da mu je to vesoljstvo kakor njegovo telo, kakor nekakšna posoda, katero popolnoma napolnjuje s svojo nevidno pričujočnostjo. Ti nam nasprotno predstavljaš svojega Boga, kakor bitje, ki je izven, nad in pred tem svetom in trdiš: vse vstvarjeno je od njega odvisno, On sam pa je edini popolnoma neodvisen od vseh drugih mislečih in nemislečih stvari. — Ali sem tvoje misli dobro izrazil?"

"Moje lastne besede ne bi bile mogle bolje in krajše, o imperator", odgovori Dionizij gorko z globokim poklonom.

"To je toraj prva točka, o kateri bi rad kaj natančnejega zvedel", nadaljuje Avgust. "Druga točka pa zadeva del našega bitja, ki v nas misli in hoče, ki se samega sebe zaveda, in o katerem Plato, Ksenofon, Cicero in drugi ostrosmisleči ljudje trdijo, da ne umrje, da z našo smrtjo ne preneha biti, — da celo, da sploh niti ne more prenehati biti. Tudi o tem bi mi radi slišali tvoje nazore, ako nam jih moreš razkriti.

"Imperator", začne Dionizij z glasom, iz katerega je zvenela srčnost, a tudi neka zbežanost, ter je segal vsem poslušavcem globoko v srce, "potrudi se bom zadovoljiti tvoji želji. Ali — kako naj se drznem govoriti pred temi zreli in učenimi možmi? Začeti hočem le zaradi tega, ker želim pred njimi braniti večno resnico in modrost, — ki se nam bo, bodi si v kratkem, ali čez dolgo — razodela, — da, še več, ki se nam mora razodeli, ker to, kar mi moremo o njem spoznati in razumeti, mora biti le senca njegovega pravega bitja. — Kakor ti ni neznan, o imperator, pričakuje mnogo učenjakov in modrijanov Evrope in Azije že od davnih časov prihod nekega nadčloveškega božanskega bitja med nas. Tamkaj vidim slavnega in spretnega rimskega namestnika Lucija Pizona, ki ga ne more nihče obdolžiti lahkovernosti. Modri namestnik je, a ob enem tudi naobražen in v družbi čislani mož, ter plitvim sanjarijam in puhlim vražarijam malo dostopen. Ravno nasprotno, oprostite, da se tako izrazim, ravno to morajo zaradi njegove zbadljive dovornosti in zavoljo njegovega sarkazma prestati ostro preskušnjo. Kljub temu pa je sprejel pričakovanje bogovom podobnega bitja, kakor nekaj pravičnega in gotovega, ter je o tem tudi prepričan. Učeni Strabo tukaj nam lahko potrdi, da obstoji to pričakovanje pri vseh narodih že od najdavnjših časov. To prepričanje se je v različnih deželah in pri različnih narodnih ohranilo v bolj ali manj jasni obliki, vendar pa je ostalo jedro pri vseh narodih Azije, ki govore v tridesetih ali še več jezikih isto, zakrito v bolj, ali manj trdo lupino.

"Dovolj, da te motim", pravi Domicij Afer. "Ne razumem prav, kaj ima to ustno izročilo, ki se je podedovalo od roda do rodu in ki je temelj vere judovskega ljudstva — ne razumem, pravim, kaj ima to opraviti z obstojem, ali neobstoječem enega najvišjega, večnega in neomejenega Boga. — kakor tudi ne, kaj ima to opraviti z vprašanjem, ali je del našega bitja neumrljiv, ali ne."

"Takoj boš razumel zvezo teh idej, ako pravim, da pričakujem ravno od prihoda tega najvišjega bitja končno rešitev in končni odgovor na obe omenjeni točki. Ako premišljuješ z ene strani to izročilo in z druge zame zelo malo zadovoljivo stanje sedanjega sveta, me sili verovati, da tako kakor je sedaj, ne more obstati, da se nahajamo v prehodni dobi, ki hiti že h koncu, ki je samo uvod v poznejše čase, v poznejša stoletja, da, tisočletja, ki bo resnična, prava, veliko boljša doba za svet in ljudi. Mor-da se vprašujete, v čem bo obstajalo to zboljšanje, v čem ta velika razlika med zdaj in enkrat? — V tem, da bodo duhovi v obeh velikih točkah, o katerih sedaj razpravljamo popolnoma na jasnem. Ti blagoslovljeni rodovi bodo imeli svojega Boga in On bo z njimi! Ali ni to dovolj, da se preobrazi obličje zemlje? Spoznali bodo samega sebe in se spoštovali v zavesti, da po tem kratkem trpljenju polnom življenju sledi drugo, večno, neprimerno višje, popolnejše življenje. Prihodnje večno življenje našega boljšega dela mora namreč toliko popolnejše biti, kakor to sedanje minljivo, kolikor popolnejši je neumrljivi del našega življenja od umrljivega. Ako uzvišeno bitje, katerega pričakujemo ne stori nič drugega, kakor da ljudstvo pouči le o teh dveh resnicah, je storilo dovolj. Te resnice so namreč tiste, ki nam najbolj manjkajo in ki bodo, enkrat pojašnjene, dale ljudem, življenju in vsemu vidnemu svetu drugo večjo vrednost. Rekel sem pa: njih Bog bo bival med njimi, ker biti mora, prvič, le en sam pravi Bog in drugič, le Bog nas more o Bogu prav poučiti. Mora toraj priti to najvišje bitje samo, ki bo ljudem poučilo o sebi samem. In to poučenje mora biti ob enem tako jasno, tako popolno, tako splošno, da je izključen vsak tudi najmanjši dvom in da ne bo razumljivo le nekočim izbranim duhovom, ampak mora postati skupna last vsega človeštva. Pravim: vsega človeštva, ker kakor velika, jasna in odločiva je razlika med živaljo in človekom, ali med živalstvom in človeštvom sploh, — ravnotako velika, tako popolna in odločiva se mi zdi enakost in enakopravnost enega in drugega človeka, ali vseh ljudi med seboj. Ravno tega prepričanja manjka sedanjemu svetu in to je po mojem nazoru velika pomanjkljivost. Jaz za svojo osebo pričakujem od onega uzvišenega bitja nekako izenačenje — enakovrednost v moralnem pomenu — vsega tega, kar se imenuje človek in prepričan sem, da bo to izenačenje glavno znamenje novega, prihodnjega sveta. S tem, o Afer, upam, da sem ovrnil tvoj medklj in razjasnil tudi zvezo med prihodom pričakovanega višjega bitja in sem rešil tudi prvi del od Avgusta dane mi naloge."

Mladi mož je govoril iz polnosti srca in toploto lastnega prepričanja. Kakor očarani so bile obrnjene oči vseh na njega in skušali slediti nje-

govim mislim. Nihče se ni upal pretrgati tihote, ko je končal. Vsem se je zdelo, da diha višjega bitja veje nad njimi.

Naposled pretrga Avgust tihoto in pravi: "Veliko in nenavadnega si nam povedal. Tvoj duh je prodril daleč v one čase, ki pridejo. Ni pa človeška navada, kar tako popolnoma sleči obleko sedanjosti in se dobro počutiti v oni prihodnosti, kakor je to dano tebi. Kdo je kaj vedel pred sto leti o nas, ki smo tukaj zbrani? Kdo bi mogel imenovati le enega izmed nas? In kaj vemo mi o tistih, ki bodo hodili čez sto let po naših grobovih in ti zopet o onih, ki pridejo za njimi? Vendar pa rad poslušam tek tvojega govora, ki mojemu duhu odpira nepoznane globine. Ali kakor nam ti ne moreš z gotovostjo označiti časa, ravno tako tudi mi ne moremo z gotovostjo zavreči tvojih misli. Po tvojih mislih bi bilo n. pr. mogoče, da bi se to zgodilo tekom tega stoletja."

ZOPET JE SLEPA KURA "PROLETAREC"

našla zrnje. Piše namreč o Edinosti, kako dobre članke pišemo, kako učimo ljudi, da naj se ljubijo. Potem pa žalostno dostavlja: "In odmev teh čenč (naših člankov) se sliši iz ust mnogih in mnogih takozvanih "naprednjakarjev..." —

Toraj tako velik vpliv ima list Edinost med slovenskim delavstvom, da ga že tudi pri "Proletarcu" čutijo. — Nas silno veseli.

Vas, naše somišljenike, pa naj ta izjava spodbode k marljivemu razširjanju našega lista.

10 zapovedi, da si ohraniš zdravje.

1. Vstajaj zgodaj, hodi začasno k počitku; čez dan pridno delaj. — 2. Kruh in voda ohranita življenje. Zrak in sonce sta za zdravje neobhodno potrebna. — 3. Zmernost in treznost sta najboljša čistilo za želodec. — 4. Čistoča zabrani rjo; oni stroj najdalj trpi, ki se z njim najbolj previdno ravna. — 5. Zadostno spanje krepi telo, preveč spanja ga mehkuži in slabi. — 6. Pametno je oblečen kdor se tako nosi, da se lahko giblje in da je telo dovolj gorko. — 7. Snažna, vesela hiša — je srečna domačija. — 8. Razvedrilo okrepí duha; preveč razvedrila in veselja zapelje v razuzdanost, razuzdanost pa v hudobijo. — 9. Veselost rodi ljubezen do življenja; ljubezen do življenja je poloviča zdravja. Žalost in otožnost pospešujeta starost. — 10. Če živiš od duševnega dela, glej, da ti roke in noge ne otrpnejo. Če živiš od dela svojih rok, ne pozabi, da je treba negovati tudi duha in ga bogatiti z znanjem.

RAZNOTEROSTI.

V slovečo vojaško akademijo, W. Point, N. Y., je prišel katoličan, Poljak grof Kosciusko, ki se je boril z Washingtonom za svobodo Amerike in ki je bil pozneje ubit v boju za svobodo svoje lastne domovine, Poljske.

Prva knjiga, ki se je tiskala v novem svetu, bil je katekizem, ki se je tiskal po prihodu prvih misijonarjev, v Mehiki.

Tomaž Lloyd, ki ga imenujejo očeta ameriškega tesnopisja (stenografije), je bil katoličan.

I. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

POZOR IGRALCI

HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

DR. JAMES W. MALLY.

SLOVENSKI—ZOBODRAVNIK

6127 St. Clair ave.,

Cleveland, Ohio.

Uradne ure:

Od 9:00 do 12:00 in 1:00 do 5:00;

zvečer od 6:00 do 8:00.

V nedeljo od 10:00 do 12:00.

Phones:

Randolf 3711—Office

Print. 1274 L—Office

Randolf 1807 W—Res.

Ako hočete imeti dobro obuvalo tedaj pojdite v prodajalno Mr. Suhadolnik in ga boste dobili.

Frank Suhadolnik.

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI

6107 St. Clair avenue,

Cleveland, Ohio.

Mr. Suhadolnik je tudi zastopnik listov "Edinost", "Ave Maria" in "Glasnika Presv. Srca Jezusovega." On ima tudi večno v zalogi naše vsakovrstne molitvenike in druge knjige. Pri njemu si lahko tudi kupite letošnji "Koledar Ave Maria", ki je letos eden izmed najbolj zanimivih slovenskih koledarjev v Ameriki. Za vse ki je v zvezi z našimi listi se obrnite na njega in on vas bo vsestransko postregel.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street

Chicago, Ill.

Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

Pripravite se za neodvisnost

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni odelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe prilagoditve in vspehi. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.